

rozhodujících směrů a vytvářejí hloubku protitankové obrany. Nebudou vzácné případy, že k odrazení protizteče anebo ke zničení tohoto uskupení nepřítele bude zasazen i celý druhosledový pluk zejména k úderu do boku a týlu protiztečného uskupení.

Divizní protitankovou zálohu plánují autoři i na přehrazování mezer po atomovém úderu nepřítele. I když se zdá, že tento úkol bude typický především v obranném boji, neboť manévrový charakter útočného boje umožňuje vlastním vojskům zabránit nepříтели využít účinky jaderného úderu především aktivní bojovou činností. Přes to i s tímto úkolem protitankové zálohy je možno počítat. Autoři počítají s tím, že protitanková divizní záloha bude muset přehrazovat mezeru v důsledku atomového úderu o šířce 4 — 5 km. Tato šířka je také pro ně vodítkem při určování síly protitankové zálohy. Zdá se, že tak veliké mezery budou v průběhu útočného boje vznikat u tankové divize, zejména jejich tanko-

vých pluků zcela výjimečně. K vyřazení živé síly v tancích, v prostoru o průměru 4 km, by musel nepřítel použít nálože o tritolovém ekvivalentu 300 kt. Musel by tedy použít řízené střely typu REDSTONE, kterou může být proveden úder o tritolovém ekvivalentu 350 kt. Dělostřelecké řízené a neřízené střely, kterých bude nepřítel na bojišti především používat, mají nálože o mnohem menším tritolovém ekvivalentu 2, 2,5, 9, 10, 28 a 47 kt. Při použití maximální ráže 47 kt bude živá síla v tancích vyřazována na ploše o průměru menším než 2,6 km. Obdobně také možné tritolové ekvivalenty leteckých jaderných pum, které mohou být použity na prvosledová vojska na bojišti, nepřesahují ráži 47 kt. Proto při vytváření kalkulačních podkladů je nutné vycházet také z reálných možností nepřítele. Například atomové letecké pumy na bojující vojska tankové divize budou na letounech s odpovídajícím předurčením, tedy na stíhačích letounech, např. typu F-84, F-100, F-101 apod.

Násilný přechod vodních překážek v útočné operaci

(VM č. 5/1963)

Podplukovník Zdeněk Šulc

Při organizaci ženíjního zabezpečení násilného přechodu vodních toků klade se velký důraz na rychlou přepravu tanků, především brodovými přepravišti. Je-li řeka hluboká, je nutné uvažovat o zřízení podvodních přepravišť, kde se bez nároků na přepravní prostředky přepravuje bojová technika, přizpůsobená pro pohyb po dně vodního toku.

Jízda tanků pod vodou do hloubky 5 — 7 m je zvlášť důležitá v podmínkách, kdy pěchota se přepravuje z chodu na plovoucích transportérech. Běžné nebo hluboké brodění je poměrně nejrychlejším způsobem přepravy tanků přes vodní překážku a zabezpečení palebné podpory vojsk na předmostí. Použití i nejlepších a nejúnosnějších přepravních prostředků k převozu tanků bude vždy znamenat určité zdržení a tím i odtržení tanků od pěchoty. Rovněž i jiná těžká břemena než tanky budou vyžadovat únosné ženíjní přepravní prostředky, jichž nebude nikdy dostatek a jejichž uvolnění pro další účely bude vítané. Proto je

nutné běžně počítat nejen s brodovými, plavidlovými, přívozovými a mostovými přepravišti, ale i s podvodními.

Zavedení obojživelných dopravních prostředků snižuje význam plavidlových přepravišť. Jednotky, které nejsou zcela nebo vůbec vybaveny plovacími transportéry, budou ovšem překračovat vodní překážku (než-li již použit jiný druh přepravy), na plavidlových přepravištích. Je zcela v duchu soudobého způsobu vedení boje, že se nebude v široké míře nebo zpravidla používat různých loděk, člunů s motorvesly, vorů a jiných výpomocných prostředků, ale hlavně obojživelných ženíjních kolových i pásových transportérů potřebné únosnosti.

Nesouhlasím se všeobecným tvrzením, že přívozová přepraviště zřizujeme jen tehdy, není-li výhodné zřizovat u svazku mosty. Samozřejmě, závisí to na šířce řeky a na použitém mostním materiálu. Na nižších tocích se potřebný čas pro zřízení mostu přibližuje době ke zřízení přívozů a proto nebude výhodné zřizovat přívozovou přepravu z materiálu mostových souprav. Ovšem na tocích středních a u širokých řek bude podle časového propočtu rychlejší a často i jediné možná přívozová přeprava. To všechno podporuje správnost autorova tvrzení. Domnívám se však, že na stupni svazků, zvláště na hlavním směru, je třeba počítat s organickými nebo posilovými samohybnými prámy, tedy s přívozovou přepravou, která bude zvláště důležitá v podmínkách, nepříznivých pro jízdu tanků pod vodou i při menších šířkách vodní překážky. Samochodné pramy přepraví alespoň část tanků rychleji, než trvá postavení mostu, zvláště z prostředků SMS.

Manévr přepravními prostředky je základní otázkou řešení překonávání vodních překážek v průběhu operace. Vševojsková armáda může v prostoru možného válčiště překonávat v útočné operaci řadu řek úzkých 10–30 m, průměrně 3 – 4 řeky široké 50 – 70 m a jednu řeku asi 200 – 250 m šířky.

Přes úzké řeky bude možné se přepravit pomocí mostových souprav SMS, mostních tanků, krátkých kolejových mostů, nebo připravených výpomocných konstrukcí, popřípadě broděním s úpravou břehů. Tyto a další menší brodné řeky není tedy třeba uvažovat pro manévr mostových souprav SMS (JMS). V průběhu útočné operace svazky po přechodu jedné řeky budou muset v hloubce 50 až 60 km přecházet další vodní tok. Při průměrném tempu 5 – 8 km/hod. je to asi za 7 – 10 hodin. S manévrem mostovou soupravou SMS se správně počítá až za 12 – 15 hodin. Při použití soupravy JMS se tato doba zkracuje zhruba asi na 10 hodin, což je časově stejně nepostačující.

Je proto výhodné přidělit prvosledovým svazkům na hlavním směru – podle konkrétní vzdálenosti jednotlivých vodních toků – posilové mostové soupravy včetně stavebních oddílů. Tak by svazky měly své organické soupravy na druhé řeku. Po přechodu, asi za 3 – 5 hodin, by bylo možná pro armádu nepotřebné mostové soupravy rozebrat, podle možností ponechat v záloze a použít opět na další, třetí řeku.

Skutečné vzdálenosti jednotlivých vodních překážek, jejichž šířka, posílení armády i možnosti úhrady ztrát ze zásob, ovlivní i způsob manévru těmito prostředky. Použití vrtulníků umožní značně rychlejší využití moderních mostových souprav, z nichž některé jsou již přizpůsobeny k přepravě vzduchem po blocích (JMS).

Při použití tohoto způsobu je možné počítat v rámci svazku na stavbu a rozebrání mostu z ¼ JMS asi 1½ hod., provoz 3 – 4 hod., přepravu vzduchem cca

1½ – 2 hod., celkem 6 – 7½ hodiny, což by urychlilo manévry mostovými soupravami asi o polovinu času.

Tento způsob zabezpečuje včasny přísun přepravních prostředků k řece, odstraňuje těžkosti přesunu dlouhých pochodových proudů s mostovým materiálem na čele útočících vojsk a umožňuje podle potřeby i změnu plánovaných přepravišť. Účelnost tohoto způsobu vyniká zvláště v případech, kdy nebude možno pro nedostatek mostových souprav včas tyto uvolnit z předcházející vodní překážky, nebo při nedostatku komunikací k provedení rychlého manévru mostovkami.

Moderní mostové soupravy jsou již přizpůsobeny k přepravě vzduchem, zbývá proto pro tyto úkoly zabezpečit i dopravní prostředky střední únosnosti.

Útočný boj v horském a zalesněném terénu

(VM čís. 2/1963)

Podplukovník Jaroslav Šebek

Autor se v článku zabývá některými problémy útočného boje v horském zalesněném terénu. Zvláštní pozornost věnuje použití zbraní hromadného ničení k zabezpečení úspěchu útočného boje, z nich pak zvláště zbraní atomových. Každý úder atomovými zbraněmi, má-li být efektivně využit jejich účinků, musí být pečlivě vyhodnocen. Při útočném boji v horském a zalesněném terénu musí se pečlivě uvážit, jak vlastní údery atomových zbraní umožní rychlý postup vlastních vojsk. Atomových zbraní se bude používat tam, kde nepůsobí rozsáhlé zátarasy, které by postup vlastních vojsk podstatně ztížily a zpomalily, nebo do takových prostorů, které přes rozsáhlé závaly umožní široký manévry. Vzhledem k tomu, že strukturu obranného systému budou tvořit jednotlivá ohniska odporu přehrazující důležité přechody a průsmyky, bude se používat většinou atomových zbraní o malé kilotonáži a klasických zbraní (dělostřelectva a letectva).

Při plánování útočného boje v horském a zalesněném terénu musí být věnována proto zvýšená pozornost dovednému sla-

dění atomových úderů s prostředky klasickými.

S jakými potížemi se mohou útočící vojska setkat při odstraňování stromových závalů vzniklých účinky atomových zbraní? Příklad ze cvičení:

Skupina ve složení 1 + 7 odstraňovala stromový zával vytvořený ze vzrostlých smrků o profilu v průměru 30 – 35 cm a hloubce kolem 30 m. Byla zesílena tažným vozidlem k odstraňování uvolněných kmenů z vozovky.

Zával byl odstraněn během 30 minut (což představuje přibližnou normu 60 bm stromového závalu za jednu hodinu), za mrazu –20° při výšce sněhové příkrývky na uvolňované cestě 30 – 40 cm.

Při účincích atomových zbraní bereme v úvahu i charakter porostů. Zvláště obtížné závaly bude představovat les vzrostlý, zatím co závaly v mladých porostech budeme překonávat nepoměrně rychleji. Jaké závaly mohou být vytvořeny na směrech postupu vojsk, bude záviset i na kilotonáži.

Tak např. při vzdušném výbuchu ato-